

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 197/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Martin Rusnák, s.r.o., Námestie slobody 2, Humenné, proti uzneseniu Mestského súdu Košice č. k. 10Nt/36/2025-72 z 26. februára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením mestského súdu č. k. 10Nt/36/2025-72 z 26. februára 2026. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že opatrením mestského súdu z 22. októbra 2025 bol sťažovateľ v zmysle § 40 ods. 1 Trestného poriadku ustanovený odsúdený [REDAKOVANÉ] za obhajcu v trestnom konaní vedenom mestským súdom pod sp. zn. 10Nt/36/2025. Keď dôvody povinnej obhajoby zanikli, sťažovateľ zaslal mestskému súdu vyúčtovanie odmeny ustanoveného obhajcu vo výške 958,04 eur. Uznesením z 12. januára 2026 mestský súd obsadeným vyšším súdnym úradníkom priznal sťažovateľovi odmenu a náhradu hotových výdavkov 846,28 eur.

3. Sťažovateľ podal proti uzneseniu sťažnosť, v ktorej namietal nepriznanie odmeny a režijného paušálu za úkon právnej služby „nahliadnutie do spisu dňa 4. 11. 2025“. Sudca mestského súdu

napadnutým uznesením sťažnosť zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú. Postup vyššieho súdneho úradníka považoval za zákonný a správny, keďže sporný úkon nasledoval bezprostredne po úkone „*prevzatie a príprava právneho zastúpenia*“ a v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „*vyhláška*“) ide o prvé nahliadnutie do spisu, ktoré je integrálnou súčasťou prevzatia a prípravy obhajoby. Na podporu svojho právneho názoru sudca mestského súdu poukázal na rozhodovaciu prax ústavného súdu, konkrétne na uznesenie sp. zn. IV. ÚS 565/2024 z 5. novembra 2024, ako aj na zjednocujúce stanovisko kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 90/2010 z 30. mája 2011, z ktorých uvedený právny názor vychádza.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v zhode s argumentáciou proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka nesúhlasí s nepriznaním náhrady trov konania za úkon „*nahliadnutie do spisu dňa 4. 11. 2025*“ vrátane príslušného režijného paušálu. V danej súvislosti dal do pozornosti, že s účinnosťou od 1. januára 2024 bola novelizovaná vyhláška, ktorou sa § 14 ods. 1 písm. c) doplnil o samostatný úkon právnej služby, a to „*účasť pri nahliadnutí do spisu*“. Stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 90/2010 z 30. mája 2011, na ktorom mestský súd založil svoje rozhodnutie, preto nemožno vzhľadom na zmienenú novelu vyhlášky považovať za relevantné. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ nesúhlasí ani s právnym názorom ústavného súdu uvedeným v uznesení sp. zn. IV. ÚS 565/2024, ktorého odôvodnenie považuje za stručné a nereflektujúce zmenu právnej úpravy.

5. Sťažovateľ dal do pozornosti, že všetky úkony právnej služby realizoval až v roku 2025, teda po novele vyhlášky. Názor mestského súdu je v priamom rozpore s novelizovaným znením vyhlášky, ktorá v žiadnom svojom ustanovení neprepája prípravu a prevzatie zastúpenia s nahliadnutím do spisu tak, ako to vníma mestský súd. Práve naopak, príprava a prevzatie zastúpenia je ako úkon spojený s ďalším úkonom obhajcu, a to s prvou poradou s klientom. Pri nahliadnutí do spisu však vyhláška takéto rozlíšenie vôbec neobsahuje a nahliadnutie do spisu je jednoducho samostatným úkonom so samostatnou odmenou obhajcu. Napadnuté uznesenie tak podľa sťažovateľa arbitrárne, svojvoľne a v priamom rozpore so znením vyhlášky potvrdzuje skoršie rozhodnutie mestského súdu, čím neodôvodnene zasahuje do práv sťažovateľa vlastníť majetok, ako aj do jeho práva na spravodlivé prejednanie veci.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), základného práva vlastníť majetok (čl. 20 ústavy) a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením mestského súdu o výške trov konania. Mestský súd mal podľa názoru sťažovateľa nepriznaním trov konania za úkon „*nahliadnutie do spisu dňa 4. 11. 2025*“ nesprávne aplikovať vyhlášku pri výpočte trov konania, rozhodnúť svojvoľne a arbitrárne a následným zamietnutím jeho sťažnosti sa nesprávne vysporiadať s jeho sťažnostnými argumentmi.

7. Ústavný súd pri posudzovaní ústavných sťažností týkajúcich sa rozhodnutí o trovách konania stabilne zastáva názor, že rozhodovanie o trovách konania na všeobecných súdoch prislúcha

zásadne týmto súdom, preto ich preskúmava iba celkom výnimočne. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich túto časť konania, napríklad takou interpretáciou a aplikáciou právnych noriem, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Na druhej strane je rozhodovanie o náhrade trov konania integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997, sťažnosť č. 22410/93).

8. Nosná námietka obsiahnutá v ústavnej sťažnosti predstavuje nesúhlas sťažovateľa s nepriznaním odmeny za úkon právnej služby „*nahliadnutie do spisu 4. 11. 2025*“, čím mestský súd podľa názoru sťažovateľa rozhodol v rozpore s § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky a zasiahol tým do jeho práva na spravodlivý proces a rovnako do jeho práva vlastníť majetok. Z relevantnej časti napadnutého uznesenia však v podstatnom vyplýva, že mestský súd svoje rozhodnutie oprel o rozhodovaciu prax ústavného súdu (uznesenie sp. zn. IV. ÚS 565/2024), ako aj najvyššieho súdu (stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 90/2010 z 30. mája 2011), v zmysle ktorej je ústavne akceptovateľný záver všeobecného súdu, keď považuje daný úkon za súčasť úkonu „*prevzatie a príprava obhajoby*“, ktorý v sebe zahŕňa aj prvú poradu s klientom. Nahliadnutie do súdneho spisu, ktoré si sťažovateľ vyúčtoval ako samostatný úkon obhajoby, keďže bol vykonaný po tom, ako bol sťažovateľ ustanovený za obhajcu, je teda oboznámenie sa so stavom konania štúdiom spisu pri prevzatí obhajoby.

9. Aplikácia § 14 ods. 1 vyhlášky mestským súdom v kontexte uplatnených námietok nie je podľa ústavného súdu svojvoľná ani nezákonná, keďže z novelizovaného textu vyhlášky, na ktorý sťažovateľ opakovane poukazoval, podľa ústavného súdu nemožno vyvodiť, že prvé nahliadnutie do súdneho spisu, ktoré nasleduje bezprostredne po prevzatí obhajoby, ako to bolo aj prípade sťažovateľa, je samostatným úkonom právnej služby, ako sa to snažil prezentovať sťažovateľ. Podľa ústavného súdu mestský súd na sťažnostné námietky poskytol relevantné odpovede, ktoré považuje ústavný súd za dostatočné, jednoznačné, argumentačne konzistentné, rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností. Do interpretácie týchto zákonných ustanovení ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať tak prijaté právne závery mestského súdu, ktoré nemožno považovať za svojvoľné či prijaté v zrejmom omyle.

10. Zjavne neopodstatnenou je ústavná sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v častiach namietajúcich porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal aj porušenie čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie už uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základných práv zaručených podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy a dodatkového protokolu, a preto aj v danej časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu